

Paprasti faktai apie tuberkuliozę (TB)

Pats laikas nustoti galvoti, kad tuberkulioze (TB) sergama kažkur toli arba kad tai kažkieno kito problema. TB yra liga kaip kitos – ji nepriklauso nuo žmogaus lyties ar amžiaus, išsilavinimo ar pajamų. TB sergančių žmonių yra kiekvienoje šalyje ir kiekviename žemyne; jų yra visų tautybių ir rasių. Tarp TB sergančių pacientų yra senų ir jaunų žmonių, aukštų ir žemų. Kai kurie turi aukštąjį išsilavinimą, o kiti – beraščiai. Kai kurie yra turtingi, kiti – vargšai.

Daugelis iš mūsų galvoja, kad TB tapo iš tiesų jau nebeegzistuojančia liga ir todėl jos nereikia bijoti. Taip pat yra žmonių, kurie galvoja, kad TB suserga tik mažiau sėkmingi ir vargingesnėse sąlygose gyvenantys žmonės. Nei viena iš šių prielaidų nėra teisinga. Tuberkuliozė vis dar kelia pavojų mums visiems. Tarp TB sergančių pacientų yra mokinių, studentų, valstybės tarnautojų, buhalteriu, santechnikų, sveikatos priežiūros darbuotojų, IT specialistų, prekybininkų, karių ir t.t.

Remiantis naujausia Pasaulio sveikatos organizacijos ataskaita, apytiksliai 9 milijonai žmonių kasmet suserga aktyvia TB. Kiekvieną dieną apytiksliai 1 000 asmenų Europoje suserga TB.

Lietuvoje kasmet yra registruojama apytiksliai 1500 naujų TB atvejų. 2012 m. jauniausias pacientas buvo 0 metų, tačiau nebuvo nei vieno įgimto TB atvejo, o vyriausias – 97 metų.

Bet kas gali susirgti tuberkulioze!

Kas yra tuberkuliozė?

TB yra infekcinė liga, kuri tarp žmonių plinta oru. TB sukelia bakterija, kuri paprastai paveikia plaučius, tačiau taip pat gali paveikti ir kitas kūno dalis.

Svarbiausias ir veiksmingiausias būdas išvengti TB plitimo – kuo greičiau nustatyti žmones, sergančius šia liga, ir užtikrinti, kad jie gautų visapusiškai tinkamą gydymo kursą. Štai kodėl svarbu žinoti apie ligą ir imtis veiksmų pagal žinias.

Tuberkuliozė yra išgydoma, jeigu gydoma laiku!

Kaip tuberkuliozė plinta?

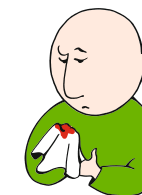
Kai TB sergantis ligonis kosėja, čiaudi, spjaudosi ar juokiasi, TB bakterija gali patekti į orą. Šios bakterijos ore gali likti ilgą laiką, dažniausiai – uždaroose patalpose. Kiti žmonės įkvepia šių bakterijų ir taip užsikrečia TB.

Bet kas, kvėpuojantis toje pačioje patalpoje, kaip ir aktyvia plaučių tuberkulioze sergantis asmuo, yra pavojuje!

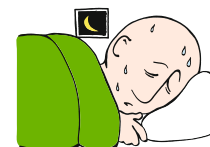
Kokie yra tuberkuliozės simptomai?

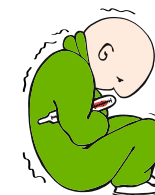
kosulys, užtrukęs daugiau kaip tris savaites

kraujo ar skreplių atkosėjimas

naktinis prakaitavimas

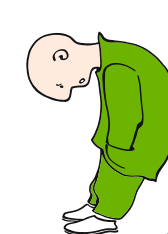
karščiavimas, šaltkrėtis

svorio kritimas

apetito stoka

silpnumas ar nuovargis

Jeigu pastebite požymius, kurie leidžia įtarti tuberkuliozę, turėtumėte kreiptis į gydytoją! Nedvejokite!

Jeigu neturite jokių šių simptomų, tačiau jų turi Jums artimas žmogus, patarkite jam kreiptis į gydytoją. Palaikykite jį ar ją ieškant TB gydymo, kai reikia.

Rizikos veiksniai

Nors bet kas gali susirgti TB, kai kuriems žmonėms rizika yra didesnė, nei kitiems. Tai yra:

- Artimas kontaktas su infekcine TB liga,
- Žmonės, kurie anksčiau sirgo TB,
- Žmonės, vartojantys alkoholį daugiau nei keturias dienas per savaitę,
- Žmonės, kurie vartoja narkotikus, ypač intraveninius,
- Žmonės, kurių imuninė sistema yra silpna, įskaitant žmones, sergančius bet kuria iš šių ligų:
 - ŽIV infekcija (AIDS sukiantis virusas)
 - Diabetas
 - Sunki inkstų liga
 - Mažas kūno svoris
 - Silikozė
 - Gydytas vaistais, pvz., chemoterapija, kortikosteroidais ar imunosupresinis gydymas
 - Specialus reumatoidinio artrito ar Korono ligos gydymas

Jeigu Jums iškilo bent mažiausia abejonė, jog Jūs galite sirgti tuberkulioze, pasitikrinkite. Tai yra vienintelis būdas kontroliuoti jūsų gyvenimą ir sveikatą.

Kaip gydoma tuberkuliozė?

Daugeliu atvejų TB išgydoma, ypač jeigu gydymas pradedamas anksti ir baigiamas visas vaistų prieš TB kursas. Gydoma paprastai specialių antibiotikų deriniu ir gydymas trunka mažiausiai šešis mėnesius.

- TB gydymas yra visiems nemokamas!
- Jeigu TB negydoma tinkamai, ji gali sukelti mirtį!

Kuo anksčiau bus pradėtas gydymas, tuo mažesnė tikimybė susirgti sunkesne forma ar užkrėsti kitus!

Ar žinote, kad...

- TB bakterijos patenka į orą, kai TB pacientas kosėja, čiaudi, spjaudosi ar juokiasi.
- 1 kosulio priepuolis = 5 minutės pokalbio.
- Vienas negydytas TB sergantis žmogus per metus gali užkrėsti 15–20 žmonių.
- TB neplinta spaudžiant rankas, naudojant tuos pačius indus ar naudojantis tuo pačiu tualetu, kaip ir TB pacientas.

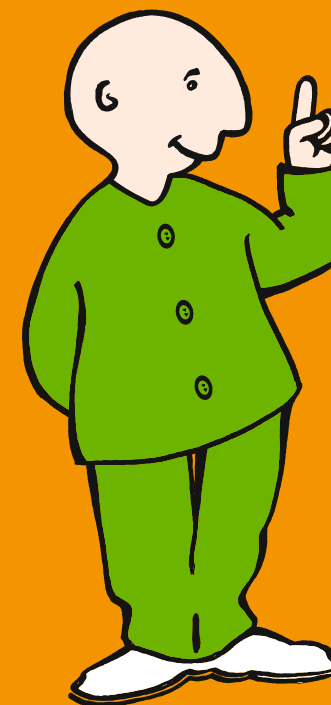
*Daugiau informacijos galite rasti:
www.iltl.lt*

tubidu

Leidėjas:

 Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

**Bet kas gali susirgti
tuberkulioze**